

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пленум)

27 ноември 2012 година *

Съдържание

I – Правна уредба	4
А – Решение 2011/199	4
Б – Договор за ЕМС	5
II – Обстоятелства в основата на спора по главното производство и преюдициални въпроси	9
III – По преюдициалните въпроси	10
А – По първия въпрос	10
1. По компетентността на Съда	11
2. По допустимостта	12
3. По съществуването на спора	13
а) По въпроса дали изменението на Договора за функционирането на ЕС се отнася само до разпоредбите на третата му част	13
б) По въпроса дали с изменението на Договора за функционирането на ЕС се разширяват областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите	16
Б – По втория въпрос	17
1. По компетентността на Съда	17
2. По допустимостта	17
3. По съществуването на спора	19
а) По тълкуването на разпоредбите относно изключителната компетентност на Съюза	19
i) По тълкуването на член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и член 127 ДФЕС ...	19

* Език на производството: английски.

ii) По тълкуването на член 3, параграф 2 ДФЕС	20
б) По тълкуването на различните разпоредби на Договора за функционирането на ЕС относно икономическата политика	21
i) По тълкуването на член 2, параграф 3 ДФЕС и членове 119—121 ДФЕС и 126 ДФЕС	21
ii) По тълкуването на член 122 ДФЕС	22
iii) По тълкуването на член 123 ДФЕС	23
iv) По тълкуването на член 125 ДФЕС	23
в) По тълкуването на член 4, параграф 3 ДФЕС	26
г) По тълкуването на член 13 ДФЕС	26
i) Относно ролята, отредена на Комисията и на ЕЦБ	26
ii) Относно ролята, отредена на Съда	28
д) По тълкуването на общия принцип на ефективна съдебна защита	29
В – По третия въпрос	29
IV – По съдебните разноски	30

„Механизъм за стабилност за държавите членки, чиято парична единица е еврото — Решение 2011/199/ЕС — Изменение на член 136 ДФЕС — Валидност — Член 48, параграф 6 ДЕС — Опростена процедура за преразглеждане — Договор за ЕМС — Икономическа и парична политика — Компетентност на държавите членки“

По дело C-370/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Supreme Court (Ирландия) с акт от 31 юли 2012 г., постъпил в Съда на 3 август 2012 г., в рамките на производство по дело

Thomas Pringle

срещу

Government of Ireland,

Ireland,

The Attorney General,

СЪДЪТ (пленум),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н K. Lenaerts (докладчик), заместник-председател, г-н A. Tizzano, г-жа R. Silva de Lapuerta, г-н M. Ilešič, г-н L. Bay Larsen, г-н T. von Danwitz, г-н A. Rosas, г-н G. Arestis, г-н J. Malenovský, г-жа M. Berger и г-н E. Jarašiūnas, председатели на състави, г-н E. Juhász, г-н A. Borg Barthet, г-н U. Lohmus, г-н E. Levits, г-н A. Ó Caoimh, г-н J.-C. Bonichot, г-н Ал. Арабаджиев, г-жа C. Toader, г-н J.-J. Kasel, г-н M. Safjan, г-н D. Šváby, г-жа A. Prechal, г-н C. G. Fernlund, г-н J. L. Da Cruz Vilaça и г-н C. Vajda, съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,

секретар: г-н T. Millett, заместник-секретар,

предвид решението на председателя на Съда от 4 октомври 2012 г. делото да се гледа по реда на бързото производство по член 23а от Статута на Съда на Европейския съюз и член 105, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 23 октомври 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Pringle, от г-н J. Rogers и г-н P. Callan, Senior Counsel, както и от г-н R. Budd и г-н J. Tomkin, Barristers-at-Law, упълномощени от г-н J. Noonan, solicitor,
- за Ирландия, от г-жа E. Creedon, в качеството на представител, подпомагана от г-н M. Cush и г-н S. Murphy, Senior Counsel, както и от г-н N. Travers и г-н C. Donnelly, Barristers-at-Law,
- за белгийското правителство, от г-н T. Materne и г-н J.-C. Halleux, както и от г-жа C. Pochet, в качеството на представители,
- за германското правителство, от г-н T. Henze и г-н J. Möller, в качеството на представители,
- за гръцкото правителство, от г-жа A. Samoni-Rantou, както и от г-н G. Karipsiades и г-н K. Boskovits, в качеството на представители,
- за испанското правителство, от г-жа N. Díaz Abad, в качеството на представител,
- за френското правителство, от г-жа E. Belliard, както и от г-н G. de Bergues и г-н E. Ranaivoson, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- за кипърското правителство, от г-н D. Lysandrou и г-н N. Kyriakou, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels и г-жа M. Bulterman, в качеството на представители,
- за австрийското правителство, от г-н G. Hesse, в качеството на представител,
- за словашкото правителство, от г-жа B. Ricziová, в качеството на представител,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-жа Е. Jenkinson, в качеството на представител, подпомагана от г-н А. Dashwood, QC,
- за Европейския парламент, от г-н А. Neergaard и г-н R. Crowe, в качеството на представители,
- за Европейския съвет, от г-н Н. Legal, г-н G. Maganza и г-н А. de Gregorio Merino, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от г-н J.-P. Keppenne, г-н L. Romero Requena и г-н В. Smulders, в качеството на представители,

след изслушване на генералния адвокат

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася, от една страна, до валидността на Решение 2011/199/ЕС на Европейския съвет от 25 март 2011 година за изменение на член 136 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на механизъм за стабилност за държавите членки, чиято парична единица е еврото (ОВ L91, стр. 1), и от друга страна, до тълкуването на членове 2 ДЕС и 3 ДЕС, член 4, параграф 3 ДЕС, член 13 ДЕС, член 2, параграф 3 ДФЕС, член 3, параграф 1, буква в) и параграф 2 ДФЕС и членове 119—123 ДФЕС и 125—127 ДФЕС, както и на общите принципи на ефективната съдебна защита и на правната сигурност.
- 2 Запитването е отправено в рамките на производство по обжалване на решение на High Court (Ирландия), образувано по жалба на г-н Pringle срещу Government of Ireland, Ireland и Attorney General, с която се иска да се приеме за установено, от една страна, че изменението на член 136 ДФЕС с член 1 от Решение 2011/199 представлява незаконно изменение на Договора за функционирането на ЕС, и от друга страна, че с ратифицирането, одобрението или приемането на Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност между Кралство Белгия, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Италианската република, Република Кипър, Великото херцогство Люксембург, Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Португалската република, Република Словения, Словашката република и Република Финландия, сключен в Брюксел на 2 февруари 2012 г. (наричан по-нататък „Договорът за ЕМС“) Ирландия би поела задължения, несъвместими с Учредителните договори на Европейският съюз.

I – Правна уредба

A – Решение 2011/199

- 3 На 16 декември 2010 г. белгийското правителство представя по реда на член 48, параграф 6, първа алинея ДЕС проект за изменение на член 136 ДФЕС, което се състои в добавянето на параграф 3 в посочената разпоредба.
- 4 Европейският парламент, Европейската комисия и Европейската централна банка (ЕЦБ) са представили своите становища по проекта съответно на 23 март, на 15 февруари и на 17 март 2011 г. На 25 март 2011 г. е прието Решение 2011/199.

5 Съгласно съображения 2, 4 и 5 от посоченото решение:

„(2) На заседанието на Европейския съвет от 28—29 октомври 2010 г. държавните и правителствените ръководители постигнаха съгласие за необходимостта държавите членки да установят постоянен механизъм за действие при кризи, за да се гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло, и приканиха председателя на Европейския съвет да предприеме консултации с членовете на Европейския съвет за ограничено изменение на Договора, необходимо за тази цел.

[...]

(4) Механизмът за стабилност ще предостави необходимото средство за действие при ситуации, застрашаващи финансовата стабилност на еврозоната като цяло, подобни на положението през 2010 г., като по този начин способства за запазването на икономическата и финансовата стабилност на самия Съюз. На заседанието си от 16—17 декември 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие, че тъй като механизмът е разработен да гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло, член 122, параграф 2 [от Договора за функционирането на ЕС] вече няма да е необходим за тази цел. Ето защо държавните и правителствените ръководители постигнаха съгласие, че той не следва да се използва за тази цел.

(5) На 16 декември 2010 г. Европейският съвет реши да проведе консултация относно предложението с Европейския парламент и Комисията в съответствие с член 48, параграф 6, втора алинея от ДЕС. Той реши да проведе консултация и с [ЕЦБ]. [...]“.

6 Член 1 от Решение 2011/199 гласи:

„В член 136 от Договора [за функционирането на ЕС] се добавя следният параграф:

3. Държавите членки, чиято парична единица е еврото, могат да установят механизъм за стабилност, който да се задейства, ако е абсолютно необходимо да се гарантира стабилността на еврозоната като цяло. Предоставянето на необходимата финансова помощ в рамките на механизма ще бъде строго обвързано с условия“.

7 Съгласно член 2 от Решение 2011/199:

„Държавите членки незабавно уведомяват генералния секретар на Съвета за приключването на процедурите за одобрение на настоящото решение съгласно своите конституционни изисквания.

Настоящото решение влиза в сила на 1 януари 2013 г., при условие че са получени всички уведомления, посочени в първата алинея, или, ако това условие не е изпълнено, на първия ден от месеца, следващ този на получаването на последното от уведомленията, посочени в първата алинея“.

Б – *Договор за ЕМС*

8 Страни по Договора за ЕМС са държавите членки, чиято парична единица е еврото.

9 Съображения 1 и 16 от Договора за ЕМС гласят следното:

„(1) На 17 декември 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие относно необходимостта от създаването на постоянен механизъм за стабилност. Европейският механизъм за стабилност (ЕМС) ще поеме функциите, възложени понастоящем на Европейския инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) и на Европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС), като предоставя при необходимост финансова помощ на държави членки от еврозоната.

[...]

(16) В съответствие с член 273 [ДФЕС] Съдът на Европейския съюз е компетентен по всички спорове относно тълкуването и прилагането на настоящия договор, които възникват между страните по договора или между тях и ЕМС“ [неофициален превод].

10 Член 1 от Договора за ЕМС, озаглавен „Създаване и членове“, гласи:

„1. С настоящия договор страните по него създават помежду си международна финансова институция с наименованието „Европейски механизъм за стабилност“ (наричана по-нататък „ЕМС“).

2. Членове на ЕМС са страните по договора“ [неофициален превод].

11 Целта на ЕМС, чийто максимален кредитен капацитет е първоначално определен в размер на 500 милиарда евро в член 39 от посочения договор, е описана в член 3 от Договора за ЕМС по следния начин:

„Целта на ЕМС е мобилизирането на финансови средства и предоставянето при строго обвързване с условия, съобразено с избрания инструмент за финансова помощ, на подкрепа за стабилност на неговите членове, които изпитват или има опасност да изпитат сериозни проблеми във връзка с финансирането, ако това е абсолютно необходимо, за да се гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло и на държавите членки в нея. За тази цел той може да набира средства посредством емитирането на финансови инструменти или сключването на финансови или други споразумения или спогодби със своите членове, с финансови институции или с трети лица“ [неофициален превод].

12 Член 4, параграфи 1 и 3 и параграф 4, първа алинея от Договора за ЕМС гласи:

„1. ЕМС има управителен съвет, изпълнителен съвет, както и изпълнителен директор и други служители при необходимост.

[...]

3. За приемането на решения по общо съгласие е необходимо единодушие на участващите в гласуването членове. Въздържането от гласуване не е пречка за приемане на решение по общо съгласие.

4. Чрез дерогация от параграф 3 може да се прилага процедура за спешно гласуване, когато Комисията и ЕЦБ смятат, че ако не се приеме спешно решение за предоставянето или прилагането на финансова помощ по смисъла на членове 13—18, това би застрашило икономическата и финансовата устойчивост на еврозоната [...]“ [неофициален превод].

13 Член 5, параграф 3 от Договора за ЕМС предвижда: „[ч]ленът на Европейската комисия, който отговаря за икономическите и паричните въпроси, председателят на ЕБЦ и председателят на Еврогрупата (ако той самият не е председател или член на управителния съвет) могат да участват в заседанията на управителния съвет [на ЕМС] в качеството на наблюдатели“ [неофициален превод].

14 В съответствие с член 5, параграф 7, буква м) от същия договор управителният съвет приема с квалифицирано мнозинство „решенията по спорове, в съответствие с член 37, параграф 2“ [неофициален превод].

15 Член 6, параграф 2 от Договора за ЕМС гласи: „[ч]ленът на Европейската комисия, който отговаря за икономическите и паричните въпроси и председателят на ЕЦБ могат да определят по един наблюдател [в изпълнителния съвет на ЕМС]“ [неофициален превод].

16 Член 8, параграф 5 от Договора за ЕМС гласи:

„Отговорността на всеки от членовете на ЕМС във всички случаи е ограничена до емисионната стойност на неговия дял във вписания капитал. Никой от членовете на ЕМС не отговаря за задълженията на ЕМС поради своето членство в него [...]“ [неофициален превод].

17 В член 12 от Договора за ЕМС са установени принципите, които се прилагат по отношение на подкрепата за стабилност, като в параграф 1 от него се предвижда:

„ЕМС може да предостави на свой член подкрепа за стабилност при строго обвързване с условия, съобразено с избрания инструмент за финансова помощ, ако това е абсолютно необходимо, за да се гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло и на държавите членки в нея. Обвързването с условия може да бъде по-специално във формата на програма за макроикономическа адаптация или на задължение да продължават да се спазват предварително установените условия за предоставянето на подкрепата“ [неофициален превод].

18 Процедурата по предоставяне на подкрепа за стабилност на член от ЕМС е изложена в член 13 от посочения договор, както следва:

„1. Член на ЕМС може да подаде искане за подкрепа за стабилност до председателя на управителния съвет. В искането се посочват инструмент(ите) за финансова помощ, който/които следва да бъдат предвидени. След получаването на искането председателят на управителния съвет възлага на Европейската комисия съвместно с ЕЦБ следните задачи:

- а) извършването на оценка за наличието на риск за финансовата стабилност на еврозоната като цяло или на държавите членки в нея, освен ако ЕЦБ вече е направила анализ по член 18, параграф 2;
- б) извършването на оценка на устойчивостта на обслужването на държавния дълг. Когато е целесъобразно и възможно, се очаква оценката да се извърши в сътрудничество с [Международния валутен фонд (МВФ)];
- в) извършването на оценка на действителните или евентуални потребности от финансиране на съответния член на ЕМС.

2. Въз основа на искането от съответния член на ЕМС и на оценката по параграф 1, управителният съвет може да реши да предостави, по принцип, подкрепа за стабилност на съответния член на ЕМС под формата на инструмент за финансова помощ.

3. В случай че приеме решение по параграф 2, управителният съвет възлага на Европейската комисия, съвместно с ЕЦБ, и когато е възможно, заедно с МВФ, да договори със съответния член на ЕМС меморандум за разбирателство, в който се урежда подробно условията, с които е обвързан инструментът за финансова помощ. В съдържанието на меморандума за разбирателство се вземат предвид сериозността на слабостите, които следва да бъдат преодолени, и избраният инструмент за финансова помощ. Същевременно изпълнителният директор на ЕМС изготвя предложение за споразумение относно инструмента за финансова помощ, в което се уреждат редът и условията за финансиране на помощта и изборът на инструменти и което се приема от управителния съвет.

Меморандумът за разбирателство трябва да бъде в пълно съответствие с мерките за координиране на икономическите политики, предвидени в [Договора за функционирането на ЕС], по-специално с всеки акт на правото на Европейския съюз, в това число всяко становище, предупреждение, препоръка или решение, чийто адресат е съответният член на ЕМС.

4. Европейската комисия подписва меморандума за разбирателство, когато той е в съответствие с условията по параграф 3 и е бил одобрен от управителния съвет.

5. Изпълнителният съвет одобрява меморандума относно инструмента за финансова помощ, уреждащ подробно финансовите аспекти на подкрепата за стабилност, която следва да се предостави, както и, ако е приложимо, изплащането на първия транш от помощта.

6. ЕМС създава подходящ механизъм за предупреждение, за да се гарантира, че ще му бъдат възстановени в срок всички суми, дължими от член на ЕМС по линия на подкрепата за стабилност.

7. На Европейската комисия, съвместно с ЕЦБ, и когато е възможно, заедно с МВФ, се възлага задачата да следи за спазването на условията, с които е обвързан инструментът за финансова помощ“ [неофициален превод].

19 ЕМС може да предостави помощ на свой член посредством инструментите, предвидени в членове 14—18, по-специално финансова помощ под формата на кредитна линия с предпазна цел (член 14), и под формата на кредити (членове 15 и 16), закупуване на ценни книжа, емитирани от член на ЕМС на първичния пазар (член 17), и операции на вторичния пазар с ценни книжа, емитирани от негов член (член 18).

20 Съгласно член 20, параграф 1 от Договора за ЕМС: „[К]огато предоставя подкрепа за стабилност, ЕМС се стреми да покрие всичките си разходи за финансиране и оперативните си разходи, като предвижда подходящ марж“ [неофициален превод].

21 Член 25, параграф 2 от Договора за ЕМС предвижда следното:

„Ако член на ЕМС не внесе паричните средства, поискани в съответствие с член 9, параграфи 2 и 3, към всички членове на ЕМС се отправя искане да внесат по-голяма сума, за да се гарантира, че ЕМС ще получи целия капитал, който е необходимо да бъде внесен. Управителният съвет взема решение относно целесъобразния ред за действие, така че съответният член на ЕМС да погаси своя дълг към ЕМС в разумен срок. Управителният съвет може да поиска плащането на лихви за забава върху дължимата сума“ [неофициален превод].

22 Съгласно член 32, параграф 2 от посочения договор ЕМС е юридическо лице.

23 Член 37 от Договора за ЕМС, озаглавен „Тълкуване и уреждане на спорове, гласи:

„1. Всеки въпрос относно тълкуването или прилагането на разпоредбите на настоящия договор и общата уредба на ЕМС, който възникне между ЕМС и някой от неговите членове или между членовете на ЕМС, се отнасят до изпълнителния съвет за решаването му.

2. Управителният съвет се произнася по всеки спор между ЕМС и някой от неговите членове или между членовете на ЕМС относно тълкуването и прилагането на настоящия договор, в това число всеки спор относно съвместимостта на приетите от ЕМС решения с настоящия договор. При приемането на този вид решения членът или членовете на управителния съвет, определени от съответните членове на ЕМС, не могат да упражняват своето право на глас, а необходимото от приемането на решението мнозинство от гласовете се преизчислява съответно.

3. Ако член на ЕМС оспори решението по параграф 2, със спора се сезира Съдът на Европейския съюз. Решението на Съда е задължително за страните, които вземат необходимите мерки, за да го изпълнят в срока, определен в него от Съда“ [неофициален превод].

II – Обстоятелства в основата на спора по главното производство и преюдициални въпроси

24 На 13 април 2012 г. г-н Pringle сезира High Court с иск, предявен срещу ответниците в главното производство, в подкрепа на който твърди, че от една страна, Решение 2011/199 не е прието по законния ред предвид опростената процедура за преразглеждане съгласно член 48, параграф 6 ДЕС, тъй като с него се изменят областите на компетентност на Съюза в нарушение на трета алинея от посочената разпоредба, както и че посоченото решение е несъвместимо с разпоредбите на Договора за ЕС и на Договора за функционирането на ЕС относно икономическия и паричния съюз, а също и с общите принципи на правото на Съюза.

25 От друга страна, г-н Pringle твърди, че с ратифицирането, одобрението или приемането на Договора за ЕМС Ирландия би поела задължения, противоречащи на разпоредбите на Договора за ЕС и на Договора за функционирането на ЕС в областта на икономическата и паричната политика, и ще се засегне непосредствено изключителната компетентност на Съюза по отношение на паричната политика. С установяването на ЕМС държавите членки, чиято парична единица е еврото, щели да създадат за тях самите постоянна, автономна международна институция с цел избягване на забраните и ограниченията, установени в разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно икономическата и паричната политика. Освен това Договорът за ЕМС предоставял нови области на компетентност на институциите на Съюза и им възлагал задачи, несъвместими с функциите им, определени в Договора за ЕС и в Договора за функционирането на ЕС. На последно място, Договорът за ЕМС бил несъвместим с общия принцип на ефективната съдебна защита и с принципа на правната сигурност.

26 С решение от 17 юли 2012 г. High Court отхвърля изцяло жалбата на г-н Pringle.

27 На 19 юли 2012 г. г-н Pringle подава въззивна жалба срещу това съдебно решение пред запитващата юрисдикция.

28 При тези обстоятелства Supreme Court решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Валидно ли е Решение 2011/199 [...]:

- като се вземе предвид прилагането на опростената процедура за преразглеждане съгласно член 48, параграф 6 ДЕС, и по-специално предполага ли предлаганото изменение на член 136 ДФЕС разширяване на областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите,
- като се вземе предвид съдържанието на предлаганото изменение, и по-специално дали то води до нарушение на Договорите или на общите принципи на правото на Съюза?

2) Като се вземат предвид:

- членове 2 ДЕС и 3 ДЕС и разпоредбите на част трета, дял VIII ДФЕС, и по-специално членове [119—123 ДФЕС] [и 125—127 ДФЕС],
- изключителната компетентност на Съюза по въпросите на паричната политика, предвидена в член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС, и за сключването на международни споразумения, попадащи в обхвата на член 3, параграф 2 ДФЕС,
- компетентността на Съюза при координирането на икономическите политики в съответствие с член 2, параграф 3 ДФЕС и част трета, дял VIII ДФЕС,
- правомощията и функциите на институциите на Съюза съгласно принципите, определени в член 13 ДЕС,
- принципът на лоялното сътрудничество, утвърден в член 4, параграф 3 ДЕС,
- общите принципи на правото на Съюза, и по-специално общият принцип на ефективна съдебна защита и правото на ефективни правни средства за защита пред съд, по смисъла на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, и общият принцип на правната сигурност,

има ли право държава — членка на Европейския съюз, чиято парична единица е еврото, да сключва и ратифицира международно споразумение като Договора за ЕМС?

3) Ако се приеме, че Решение [2011/199] е валидно, зависи ли правото на държава членка да сключва и ратифицира международно споразумение като Договора за ЕМС от влизането в сила на посоченото решение?“.

III – По преюдициалните въпроси

A – По първия въпрос

29 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали Решение 2011/199 е валидно, доколкото с него се изменя член 136 ДФЕС, като се предвижда по реда на предвидената опростена процедура за преразглеждане съгласно член 48, параграф 6 ДЕС към него да се добави параграф 3 относно създаването на механизъм за стабилност.

1. По компетентността на Съда

- 30 Ирландия, белгийското, германското, испанското, френското, италианското, кипърското, нидерландското, австрийското и словашкото правителство, Европейският съвет и Комисията твърдят, че компетентността на Съда да разгледа първия въпрос е ограничена и дори изключена, тъй като този въпрос се отнася до валидността на първичното право. Член 267 ДФЕС всъщност не предоставя на Съда компетентност да преценява валидността на разпоредбите на Договорите.
- 31 В това отношение трябва да се припомни, на първо място, че въпросът за валидността се отнася до решение на Европейския съвет. Тъй като, от една страна, Европейският съвет е посочен сред изброените в член 13, параграф 1 ДЕС институции, и от друга страна, на основание член 267, първа алинея, буква б) ДФЕС Съдът е компетентен „да се произнеса преюдициално относно [...] валидността [...] на актовете на институциите“, Съдът по принцип е компетентен да провери валидността на прието от Европейския съвет решение.
- 32 На следващо място, трябва да се отбележи, че Решение 2011/199 се отнася до добавянето на нова разпоредба на първичното право в Договора за функционирането на ЕС, по-специално параграф 3 от член 136 ДФЕС.
- 33 Както изтъкват Ирландия и посочените в точка 30 от настоящото решение правителства и институции, вярно е, че съгласно член 267, първа алинея, буква а) ДФЕС проверката на валидността на първичното право не е от компетентността на Съда. Все пак след влизане в сила на Договора от Лисабон, с който наред с обикновената процедура за преразглеждане на Договора за функционирането на ЕС се въвежда и опростена процедура за преразглеждане по реда на член 48, параграф 6 ДЕС, възниква въпросът призван ли е Съдът да следи дали държавите членки са спазили установените в тази разпоредба условия, когато изменят по реда на опростената процедура Договора за функционирането на ЕС.
- 34 В това отношение е важно да се припомни, че съгласно член 48, параграф 6, първа алинея ДЕС опростената процедура за преразглеждане се отнася до „преразглеждане на всички или част от разпоредбите на третата част на Договора [за функционирането на ЕС], които се отнасят до вътрешните политики и дейности на Съюза“. Във втора алинея от същата разпоредба се потвърждава, че „[Е]вропейският съвет може да приеме решение за изменение на всички или на част от разпоредбите на третата част на Договора [за функционирането на ЕС]“. Съгласно трета алинея от посочената разпоредба това решение „не може да разшири областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите“.
- 35 Тъй като, за да се установи дали може да бъде приложена опростената процедура за преразглеждане, е необходимо да се провери дали са спазени посочените условия, в качеството си на институция, която съгласно член 19, параграф 1, първа алинея ДЕС осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите, Съдът следва да провери валидността на решение на Европейския съвет, прието по реда на член 48, параграф 6 ДЕС.
- 36 За тази цел Съдът трябва да провери, от една страна, че са спазени предвидените в посочения член 48, параграф 6 процедурни правила, и от друга страна, че измененията, за които е взето решение, се отнасят само до третата част на Договора за функционирането на ЕС, което означава, че те не водят до изменение на разпоредбите на друга част на учредителните договори на Съюза и не разширяват областите на неговата компетентност.
- 37 Предвид гореизложеното Съдът е компетентен да провери валидността на Решение 2011/199 с оглед на условията, установени в член 48, параграф 6 ДФЕС.

2. По допустимостта

- 38 Ирландия твърди, че преюдициалното запитване е недопустимо, тъй като, от една страна, съгласно съдебната практика, установена с Решение от 9 март 1994 г. по дело TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, Recueil стр. I 833), жалбоподателят по главното производство е трябвало да предяви пряка жалба на основание член 263 ДФЕС срещу Решение 2011/199, и от друга страна, той във всички случаи е трябвало в разумен срок да предяви жалба пред националните юрисдикции, за да оспори валидността на това решение. Г-н Pringle обаче е започнал главното производство едва на 13 април 2012 г., независимо че решението е прието на 25 март 2011 г.
- 39 В това отношение трябва да се припомни, че всяка страна има право в рамките на националното производство да изтъква пред сезираната юрисдикция невалидността на акт на Съюза и да накара тази юрисдикция, която не е компетентна сама да установява такава невалидност, да отправи във връзка с това преюдициален въпрос до Съда (вж. Решение от 15 февруари 2001 г. по дело Nachi Europe, C-239/99, Recueil, стр. I-1197, точка 35, Решение от 25 юли 2002 г. по дело Unión de Pequeños Agricultores/Съвет, C-50/00 P, Recueil, стр. I-6677, точка 40, както и Решение от 29 юни 2010 г. по дело E и F, C-550/09, Сборник, стр. I-6213, точка 45). С тази цел е важно да се подчертае, че член 267, първа алинея, буква б) ДФЕС не предвижда като предпоставка за допустимостта на преюдициално запитване, отправено на основание посочената разпоредба, спазването от тази страна на срок, преди изтичането на който компетентната национална юрисдикция трябва да бъде сезирана със спора относно валидността на съответния акт на Съюза. При липсата на уредба на равнището на Съюза, сроковете за оспорване по реда на националното право всъщност се определят от националните процесуални норми и само юрисдикциите на държавите членки са компетентни да преценят дали те са спазени в рамките на главното производство.
- 40 От акта за преюдициално запитване е видно, че High Court е отхвърлил довода на Ирландия, който се основава на просрочването на подадената пред него жалба, както и че запитващата юрисдикция не е счела за необходимо да преразгледа този въпрос.
- 41 Следва обаче да се уточни, че признаването на правото на една страна да се позовава на невалидността на акт на Съюза предполага, че тя не е имала право да подаде пряка жалба, по силата на член 263 ДФЕС, срещу този акт (вж. в този смисъл Решение по дело TWD Textilwerke Deggendorf, посочено по-горе, точка 23, Решение по дело E и F, посочено по-горе, точка 46, както и Решение от 17 февруари 2011 г. по дело Bolton Alimentari, C-494/09, Сборник стр. I-647, точка 22). Действително, ако се допусне възможността страна в производството, която е била безспорно процесуално легитимирана да предяви по член 263, четвърта алинея ДФЕС жалба за отмяна срещу акт на Съюза, да оспорва пред националната юрисдикция валидността на същия акт след изтичането на срока за обжалване по член 263, шеста алинея ДФЕС, би означавало да ѝ се признае възможността да заобиколи окончателния характер, който актът има спрямо нея след изтичането на сроковете за обжалване (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело TWD Textilwerke Deggendorf, точки 18 и 24, Решение по дело E и F, точки 46 и 48, както и Решение по дело Bolton Alimentari, точки 22 и 23).
- 42 В случая жалбоподателят по главното производство не се явява безспорно процесуално легитимиран да подаде срещу Решение 2011/199 допустима жалба за отмяна на основание член 263 ДФЕС.
- 43 Следователно не могат да се приемат доводите на Ирландия, с които се иска да се установи недопустимостта на първия въпрос.
- 44 От изложеното следва, че първият въпрос е допустим.

3. По съществуването на спора

- 45 От значение е да се разгледа, от една страна, дали предвиденото в Решение 2011/199 изменение на Договора за функционирането на ЕС се отнася само до разпоредбите на третата част на Договора за функционирането на ЕС, и от друга страна, дали с него не се разширяват областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите.
- а) По въпроса дали изменението на Договора за функционирането на ЕС се отнася само до разпоредбите на третата му част
- 46 Следва да се отбележи, че с Решение 2011/199 се изменя разпоредба на третата част на Договора за функционирането на ЕС, по-специално член 136 ДФЕС, поради което е формално изпълнено условието, установено в член 48, параграф 6, първа и втора алинея ДЕС, съгласно което опростената процедура за преразглеждане може да се прилага само по отношение на разпоредбите на тази трета част.
- 47 Запитващата юрисдикция обаче си поставя въпроса дали изменението на Договора за функционирането на ЕС не засяга и разпоредбите на неговата първа част. За тази цел тя иска да се установи дали Решение 2011/199 не засяга компетентността на Съюза в областта на паричната политика и в областта на координирането на икономическите политики на държавите членки.
- 48 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 119, параграф 2 ДФЕС дейността на държавите членки и на Съюза включва единна парична единица, еврото, както и създаването и осъществяването на единна парична политика и политика на обменния курс. Паричната политика на Съюза е уредена по-специално в член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и в членове 127—133 ДФЕС.
- 49 Освен това съгласно член 282, параграф 1 ДФЕС ЕЦБ и централните банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото и които съставляват Евросистемата, провеждат паричната политика на Съюза.
- 50 От член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС следва, че Съюзът разполага с изключителна компетентност в областта на паричната политика по отношение на държавите членки, чиято парична единица е еврото.
- 51 Освен това съгласно член 119, параграф 1 ДФЕС дейността на държавите членки и на Съюза включва, при условията, предвидени в Договорите, въвеждането на икономическа политика, която се основава на тясно координиране на икономическите политики на държавите членки, на вътрешния пазар и на определянето на общи цели и се осъществява в съответствие с принципа за отворена пазарна икономика и свободна конкуренция. Икономическата политика на Съюза е уредена в член 2, параграф 3 ДФЕС, в член 5, параграф 1 ДФЕС и в членове 120—126 ДФЕС.
- 52 Поради това на първо място следва да се установи дали с Решение 2011/199, доколкото то изменя член 136 ДФЕС, като добавя към него параграф 3, който предвижда, че „[д]ържавите членки, чиято парична единица е еврото, могат да установят механизъм за стабилност“, на държавите членки се предоставя компетентност в областта на паричната политика по отношение на държавите членки, чиято парична единица е еврото. Действително, ако случаят е такъв, изменението на съответния договор би засегнало изключителната компетентност на Съюза, предвидена в член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС, а тъй като посочената разпоредба е в

част първа на Договора за функционирането на ЕС, такова изменение може да бъде направено само по реда на обикновената процедура за преразглеждане, предвидена в член 48, параграфи 2—5 ДЕС.

- 53 В това отношение трябва да се посочи, на първо място, че Договорът за функционирането на ЕС не съдържа определение за парична политика, а в неговите разпоредби относно тази политика се посочват по-скоро нейните цели, отколкото нейните инструменти.
- 54 Съгласно член 127, параграф 1 ДФЕС и член 282, параграф 2 ДФЕС основната цел на паричната политика на Съюза е да се поддържа ценовата стабилност. По-нататък в тези разпоредби се предвижда, че Европейската система на централните банки (наричана по-нататък „ЕСЦБ“) подкрепя основните икономически политики на Съюза с цел да допринесе за постигането на неговите цели, както са посочени в член 3 от Договора за ЕС. Освен това съгласно член 139, параграф 2 ДФЕС член 127, параграф 1 ДФЕС не се прилага спрямо държавите членки с дерогация по смисъла на член 139, параграф 1.
- 55 Поради това следва да се разгледа въпросът дали възложените цели на механизма за стабилност, чието създаване се предвижда в член 1 от Решение 2011/199, както и предвидените за това средства, не попадат в обхвата на паричната политика по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и член 127 ДФЕС.
- 56 Що се отнася, от една страна, до преследваната с механизма цел, състояща се в запазването на стабилността на еврозоната като цяло, тази цел ясно се различава от целта за поддържане на ценовата стабилност, която е основната цел на паричната политика на Съюза. Действително, независимо че стабилността на еврозоната може да повлияе върху стабилността на използваната в нея парична единица, мярка на икономическата политика не може да се приравнява на мярка на паричната политика поради самия факт, че тя може да окаже косвени последици върху стабилността на еврото.
- 57 От друга страна, що се отнася до средствата, предвидени за постигането на посочената цел, в Решение 2011/199 се посочва само че механизмът за стабилност ще предоставя необходимата финансова помощ, като в него не се съдържа друго указание относно функционирането на механизма. Не е очевидно обаче, че предоставянето на финансова помощ на държава членка попада в обхвата на паричната политика.
- 58 На следващо място, от значение е да се подчертае, че както се потвърждава в заключенията на Европейския съвет от 16—17 декември 2010 г., към които препраща съображение 4 от Решение 2011/199, механизмът за стабилност, чието създаване се предвижда в член 1 от Решение 2011/199, представлява допълнителен аспект на новата нормативна уредба за засилено икономическо управление на Съюза. Посочената уредба се състои от различни регламенти на Европейския парламент и на Съвета, приети на 16 ноември 2011 г., по-специално Регламент (ЕС) № 1173/2011 за ефективното прилагане на бюджетното наблюдение в еврозоната (ОВ L 306, стр. 1), Регламент (ЕС) № 1174/2011 относно принудителните мерки за коригиране на прекомерните макроикономически дисбаланси в еврозоната (ОВ L 306, стр. 8), Регламент (ЕС) № 1175/2011 за изменение на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 306, стр. 12), Регламент (ЕС) № 1176/2011 относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, стр. 25) и Регламент (ЕС) № 1177/2011 на Съвета от 8 ноември 2011 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 306, стр. 33) и Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 година относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, стр. 41), като с тази уредба се въвеждат

по-тясно координиране и надзор на икономическите и бюджетните политики на държавите членки с цел да се затвърдят макроикономическата стабилност и устойчивостта на публичните финанси.

- 59 Докато разпоредбите на посочената в предходната точка нормативна уредба, както и разпоредбите в главата на ДФЕС относно икономическата политика, по-специално членове 123—125 ДФЕС, са с превантивен характер, доколкото имат за цел да се минимизира в рамките на възможното рискът от криза на държавния дълг, то създаването на механизма за стабилност има за цел управлението на финансови кризи, които биха могли да възникнат въпреки предприетите превантивни действия.
- 60 С оглед на възложените цели на механизма за стабилност, чието създаване се предвижда в член 1 от Решение 2011/199, на предвидените за постигането им средства и на тясната връзка, която съществува между този механизъм и разпоредбите от Договора за функционирането на ЕС относно икономическата политика, както и с оглед на нормативната уредба за засилване на икономическото управление на Съюза, трябва да се заключи, че създаването на посочения механизъм попада в обхвата на икономическата политика.
- 61 Тази констатация не се опровергава от обстоятелството, че на 17 март 2011 г. ЕЦБ излезе със становище относно проекта за решение на Европейския съвет за изменение на член 136 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на механизъм за стабилност за държавите членки, чиято парична единица е еврото (ОВ С 140, стр. 8). Действително член 48, параграф 6, втора алинея ДЕС безспорно гласи, че „[Е]вропейският съвет действа с единодушие след консултация с [...] [ЕЦБ] в случай на институционални изменения в паричната област“, но това не променя обстоятелството, че както изрично следва от съображение 5 от Решение 2011/199, Европейският съвет е провел консултацията с ЕЦБ по собствена инициатива, а не поради своето задължение по силата на посочената разпоредба.
- 62 Във всеки случай консултацията с ЕЦБ по проекта на Решение 2011/199 не може да засегне естеството на предвидения механизъм за стабилност.
- 63 Следователно член 1 от Решение 2011/199, с който се предвижда създаването на механизъм за стабилност посредством добавянето на параграф 3 към член 136 ДФЕС, не е от естество да засегне изключителната компетентност, която член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС признава на Съюза в областта на паричната политика по отношение на държавите членки, чиято парична единица е еврото.
- 64 На второ място, във връзка с въпроса дали Решение 2011/199 засяга компетентността на Съюза в областта на координиране на икономическите политики на държавите членки, трябва да се посочи, че тъй като член 2, параграф 3 и член 5, параграф 1 ДФЕС ограничават ролята на Съюза в областта на икономическата политика до приемането на мерки за координиране, разпоредбите на Договора за ЕС и на Договора за функционирането на ЕС не предоставят на Съюза специална компетентност да създаде механизъм за стабилност като предвидения в посоченото решение.
- 65 Член 122, параграф 2 ДФЕС безспорно предоставя на Съюза компетентността да отпусне еднократна финансова помощ на държава членка, която изпитва затруднения или е сериозно застрашена от тежки затруднения, причинени от природни бедствия или извънредни обстоятелства извън нейния контрол. Независимо от това, както подчертава Европейският съвет в съображение 4 от Решение 2011/199, член 122, параграф 2 ДФЕС не представлява подходящо правно основание за създаването на механизъм за стабилност като предвидения в посоченото решение. Действително постоянният характер на предвидения механизъм и

обстоятелството, че неговите дейности имат за цел запазването на финансовата стабилност на еврозоната като цяло, не позволяват такава дейност на Съюза да се извършва на основание на посочената разпоредба от Договора за функционирането на ЕС.

- 66 Наред с това, макар член 143, параграф 2 ДФЕС също да допуска при определени условия Съюзът да предоставя взаимопомощ на държава членка, посочената разпоредба се отнася само до държави членки, чиято парична единица не е еврото.
- 67 По отношение на въпроса дали Европейският съюз може да създаде механизъм за стабилност подобно на предвидения в Решение 2011/199 на основание член 352 ДФЕС, е достатъчно да се отбележи, че Съюзът не е упражнил своята компетентност на основание на тази разпоредба, както и че във всеки случай посочената разпоредба не му налага задължение да предприеме действия (вж. Решение от 31 март 1971 г. по дело Комисия/Съвет, известно като „AETR“, 22/70, Recueil, стр. 263, точка 95).
- 68 Следователно с оглед на член 4, параграф 1 ДЕС и член 5, параграф 2 ДЕС държавите членки, чиято парична единица е еврото, са компетентни да сключат помежду си споразумение за създаване на механизъм за стабилност като предвидения в член 1 от Решение 2011/199 (вж. в този смисъл Решение от 30 юни 1993 г. по дело Парламент/Съвет и Комисия, C-181/91 и C-248/91, Recueil, стр. I-3685, точка 16, Решение от 2 март 1994 г. по дело Парламент/Съвет, C-316/91, Recueil, стр. I-625, точка 26 и Решение от 20 май 2008 г. по дело Комисия/Съвет, C-91/05, Сборник, стр. I-3651, точка 61).
- 69 Посочените държави членки обаче не могат да пренебрегват спазването на правото на Съюза при упражняването на своята компетентност в тази област (вж. Решение от 15 януари 2002 г. по дело *Gottardo*, C-55/00, Recueil, стр. I-413, точка 32). При все това строгото обвързване с условия на предоставянето на финансова помощ от механизма за стабилност съгласно член 136, параграф 3 ДФЕС — разпоредбата, до която се отнася изменението на Договора за функционирането на ЕС — има за цел да се гарантира, че при функционирането на механизма ще се спазва правото на Съюза, в това число предприетите от Съюза мерки в рамките на координирането на икономическите политики на държавите членки.
- 70 От всичко изложено по-горе следва, че по отношение на Решение 2011/199 е изпълнено условието, установено в член 48, параграф 6, първа и втора алинея ДФЕС, съгласно което изменение на Договора по реда на опростената процедура за преразглеждане може да се отнася само до разпоредбите от третата част на Договора за функционирането на ЕС.
- б) По въпроса дали с изменението на Договора за функционирането на ЕС се разширяват областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите
- 71 Запитващата юрисдикция поставя и въпроса дали по отношение на Решение 2011/199 е изпълнено условието, установено в член 48, параграф 6 ДФЕС, съгласно което изменение на Договора по реда на опростената процедура не може да води до разширяване на областите на компетентност на Съюза.
- 72 В това отношение следва да се припомни, че параграф 3 от член 136, чието добавяне се предвижда в член 1 от Решение 2011/199, потвърждава наличието на компетентност на държавите членки да създадат механизъм за стабилност, и освен това, като предвижда, че предоставянето на всяка финансова помощ по линия на посочения механизъм ще бъде строго обвързано с условия, има за цел да гарантира, че при функционирането на механизма ще се спазва правото на ЕС.

- 73 С посоченото изменение не се предоставя нова компетентност на Съюза. Действително изменението на член 136 ДФЕС, до което се отнася Решение 2011/199, не създава правно основание, така че да се позволи на Съюза да предприеме действие, което не е било възможно, преди да влезе в сила изменението на Договора за функционирането на ЕС.
- 74 Независимо че в Договора за ЕМС се прибъгва до институциите на Съюза, по-специално Комисията и ЕЦБ, това обстоятелство в никакъв случай не е от естество да засегне валидността на Решение 2011/199, в което се предвижда само създаването на механизъм за стабилност от държавите членки, а не се урежда евентуалната роля на институциите в този контекст.
- 75 Следователно Решение 2011/199 не разширява областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите.
- 76 От всички изложени по-горе съображения следва, че на първия въпрос следва да се отговори, че при разглеждането му не се установяват никакви обстоятелства, които са от естество да засегнат валидността на Решение 2011/199.

Б – По втория въпрос

- 77 Вторият въпрос се отнася до тълкуването на членове 2 ДЕС и 3 ДЕС, член 4, параграф 3 ДЕС, член 13 ДЕС, член 2, параграф 3 ДФЕС, член 3, параграф 1, буква в) и параграф 2 ДФЕС и членове 119—123 ДФЕС и 125—127 ДФЕС, както и на общите принципи на ефективната съдебна защита и на правната сигурност. Запитващата юрисдикция иска да се установи дали посочените разпоредби и принципи не допускат държава членка, чиято парична единица е еврото, да сключи и ратифицира споразумение като Договора за ЕМС.

1. По компетентността на Съда

- 78 Испанското правителство поддържа, че тъй като Съюзът не е страна по Договора за ЕМС, Съдът не е компетентен да тълкува разпоредбите му в рамките на преюдициално производство (вж. Решение от 30 септември 2010 г. по дело Комисия/Белгия, C-132/09, Сборник, стр. I-8695, точка 43 и цитираната съдебна практика).
- 79 В това отношение е достатъчно да се отбележи, че от самия текст на втория въпрос е видно, че той се отнася до тълкуването на различни разпоредби на правото на Съюза, а не до разпоредбите на Договора за ЕМС.
- 80 Съдът обаче е компетентен да предостави на националната юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които да ѝ позволят да прецени съответствието на разпоредбите на Договора за ЕМС с правото на ЕС (вж. в този смисъл Решение от 27 януари 2011 г. по дело Vandoorne, C-489/09, Сборник, стр. I-225, точка 25 и цитираната съдебна практика).
- 81 Следователно Съдът е компетентен да разгледа втория въпрос.

2. По допустимостта

- 82 Някои от правителствата, представили становища до Съда, и Комисията поддържат, че вторият въпрос е отчасти недопустим, поради обстоятелството че запитващата юрисдикция не е предоставила никаква информация относно значението на тълкуването на някои от посочените в него разпоредби и принципи за решаването на спора, с който е сезирана.

- 83 В самото начало следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда въведеното с член 267 ДФЕС производство е инструмент за сътрудничество между Съда и националните юрисдикции, чрез който Съдът предоставя на националните юрисдикции насоки за тълкуването на правото на Съюза, необходими за разрешаване на висящия пред тях спор (вж. по-специално Решение от 16 юли 1992 г. по дело Meilicke, C-83/91, Recueil, стр. I-4871, точка 22 и Решение от 5 февруари 2004 г. по дело Schneider, C-380/01, Recueil, стр. I-1389, точка 20 и Определение от 13 януари 2010 г. по дело Calestani и Lunardi, C-292/09 и C-293/09, точка 18).
- 84 Съдът вече е постановил, че необходимостта да се направи тълкуване на правото на Съюза, което е от полза за националната юрисдикция, изисква тя да обясни в минимална степен мотивите, поради които е избрала разпоредбите на правото на Съюза, чието тълкуване иска (Определение от 3 май 2012 г. по дело Ciampaglia, C-185/12, точка 5 и цитираната съдебна практика).
- 85 Освен това в тази връзка е от значение да се подчертае, че предоставените с актовете за преюдициално запитване сведения служат не само да позволят на Съда да даде полезни отговори, но и да дадат на правителствата на държавите членки, както и на другите заинтересовани страни възможност да представят становища в съответствие с член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз. Съдът трябва да следи тази възможност да се спазва, предвид факта че по силата на тази разпоредба само актовете за преюдициално запитване се съобщават на заинтересованите страни, придружени от превод на официалния език на всяка държава членка, а не националната преписка, която запитващата юрисдикция евентуално е препратила на Съда (Определение от 23 март 2012 г. по дело Thomson Sales Europe, C-348/11, точка 49 и цитираната съдебна практика).
- 86 В конкретния случай, както посочват Ирландия, словашкото правителство и Комисията, в акта за преюдициално запитване не се съдържа никакво обяснение относно значението на тълкуването на членове 2 ДЕС и 3 ДЕС за решаването на спора. Както поддържат германското, испанското и френското правителство и Комисията, това се отнася и за тълкуването на общия принцип на правна сигурност.
- 87 Поради това вторият въпрос е недопустим в частта, която се отнася до тълкуването на членове 2 ДЕС и 3 ДЕС и на принципа на правна сигурност.
- 88 Нидерландското правителство и Комисията изразяват и съмнение относно непосредственото действие на членове 119—121 ДФЕС. Тъй като с тези разпоредби не се установяват ясни и безусловни задължения за държавите членки, на които да могат да се позовават частни лица пред националните юрисдикции, въпросът е недопустим в частта, която се отнася до тълкуването на тези разпоредби. Ирландия смята, че нито една от посочените във въпроса разпоредби няма непосредствено действие, и поддържа, че въпросът е изцяло недопустим.
- 89 В това отношение от практиката на Съда следва, че той е компетентен да се произнася по преюдициални запитвания относно тълкуването на разпоредбите на правото на Съюза, независимо дали те имат непосредствено действие (вж. Решение от 16 юли 2009 г. по дело Futura Immobiliare и др., C-254/08, Сборник, стр. I-6995, точка 34 и цитираната съдебна практика).
- 90 Освен това следва да се отбележи, че с въпроса си запитващата юрисдикция няма за цел да се установи дали жалбоподателят в главното производство може да черпи права пряко от съответните разпоредби от Договора за ЕС и Договора за функционирането на ЕС. Поисканите от Съда насоки за тълкуване имат за цел само да се предостави възможност на посочената юрисдикция да прецени съответствието на разпоредбите на Договора за ЕС с правото на Съюза.

91 От всичко изложено по-горе следва, че вторият въпрос е допустим в частта, в която се отнася до тълкуването на член 4, параграф 3 ДЕС, член 13 ДЕС, член 2, параграф 3 ДФЕС, член 3, параграф 1, буква в) и параграф 2 ДФЕС и членове 119—123 ДФЕС и 125—127 ДФЕС, както и на общия принцип на ефективна съдебна защита.

3. По съществуването на спора

92 Следва първо да се направи тълкуване на разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно изключителната компетентност на Съюза, по-специално член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и член 127 ДФЕС, които се отнасят до паричната политика на Съюза, и член 3, параграф 2 ДФЕС, който се отнася до компетентността на Съюза да сключва международно споразумение, а след това — на разпоредбите относно икономическата политика на Съюза, по-специално член 2, параграф 3 ДФЕС и членове 119—123 ДФЕС, 125 ДФЕС и 126 ДФЕС, и накрая, на член 4, параграф 3 ДЕС и на член 13 ДЕС, както и на общия принцип на ефективна съдебна защита.

а) По тълкуването на разпоредбите относно изключителната компетентност на Съюза

і) По тълкуването на член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и член 127 ДФЕС

93 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали създаденият с Договора за ЕМС механизъм за стабилност попада в обхвата на паричната политика и поради това е от обхвата на изключителната компетентност на Съюза. Според нея всъщност от член 3 от Договора за ЕМС следва, че неговата цел е да се предостави подкрепа за стабилност на еврото. Запитващата юрисдикция се позовава освен това на доводите на жалбоподателя в главното производство, съгласно които предоставянето на финансова помощ на държавите членки, чиято парична единица е еврото, или рекапитализирането на техните финансови институции, както и необходимите за тази цел заеми в предвидения в Договора за ЕМС мащаб, би увеличило намиращата се в обращение парична маса в евро. Учредителните договори на Европейския съюз обаче предоставяли на ЕЦБ изключителната компетентност да регулира паричната маса в еврозоната. Тези договори не допусkali друга институция да изпълнява тези функции и да действа наред с ЕЦБ, извън рамките на правния ред на Съюза. Освен това увеличаването на паричната маса можело да повлияе пряко върху инфлацията. Следователно дейностите на ЕМС можело да окажат пряко въздействие върху ценовата стабилност в еврозоната, което би засегнало самата същност на паричната политика на Съюза.

94 В това отношение, както е видно от точка 50 от настоящото решение, съгласно член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС Съюзът разполага с изключителна компетентност в областта на паричната политика по отношение на държавите членки, чиято парична единица е еврото. Съгласно член 282, параграф 1 ДФЕС ЕЦБ и централните банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото и които съставляват Евросистемата, провеждат паричната политика на Съюза. Съгласно член 127, параграф 1 ДФЕС и член 282, параграф 2 ДФЕС целта на ЕСЦБ като цяло, и в частност на Евросистемата, е да се поддържа ценовата стабилност.

95 Независимо от това дейностите на ЕМС не попадат в обхвата на паричната политика, за която се отнасят посочените разпоредби от Договора за функционирането на ЕС.

96 Действително съгласно член 3 и член 12, параграф 1 от Договора за ЕМС целта на ЕМС не е поддържането на ценовата стабилност, а удовлетворяването на потребностите от финансиране на членовете на ЕМС, т.е. държавите членки, чиято парична единица е еврото, които изпитват или има опасност да изпитат сериозни проблеми във връзка с финансирането, ако това е абсолютно необходимо, за да се гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло и

на държавите членки в нея. За тази цел ЕМС не разполага нито с правомощието да определя основните лихвени проценти за еврозоната, нито да емитира евробанкноти, а финансовата помощ, която той отпуска, трябва да е финансирана изцяло, посредством внесен капитал или посредством емитирането на финансови инструменти, като при това се спазва член 123, параграф 1 ДФЕС, съгласно предвиденото в член 3 от Договора за ЕМС.

- 97 Както следва от точка 56 от настоящото решение, евентуалните последици от дейността на ЕМС върху ценовата стабилност не са от естество да оборят тази констатация. Действително, дори да се предположи, че дейностите на ЕМС могат да повлияят върху равнището на инфлацията, това влияние би било само косвената последица от предприетите мерки на икономическата политика.
- 98 От изложеното по-горе следва, че член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и член 127 ДФЕС допускат държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

ii) По тълкуването на член 3, параграф 2 ДФЕС

- 99 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали Договорът за ЕМС е международно споразумение, чието функциониране може да засегне общите правила в областта на икономическата и паричната политика. За тази цел тя се позовава на съображение 1 от посочения договор, което гласи, че ЕМС ще поеме функциите, възложени понастоящем на ЕИФС и на ЕМФС.
- 100 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 3, параграф 2 ДФЕС Съюзът разполага с „изключителна компетентност за сключване на международни споразумения, когато това [...] може да засегне общите правила или да промени техния обхват“.
- 101 От посочената разпоредба следва също така, че е недопустимо държавите членки да сключват помежду си споразумение, което може да засегне общите правила или да промени техния обхват. Трябва да се отбележи обаче, че приведените в този контекст доводи не сочат, че споразумение като Договора за ЕМС би имало такива последици.
- 102 Действително, от една страна, тъй като ЕИФС е създаден извън рамките на Съюза от държави членки, чиято парична единица е еврото, поемането от страна на ЕМС на функциите, възложени на този инструмент, не е от естество за засегне общите правила на Съюза или да промени техния обхват.
- 103 От друга страна, макар от съображение 1 от Договора за ЕМС да следва, че наред с другите си функции, ЕМС ще поеме функциите, изпълнявани дотогава временно от ЕМФС, създаден на основание член 122, параграф 2 ДФЕС, това обстоятелство също не е от естество да засегне общите правила на Съюза или да промени техния обхват.
- 104 Действително създаването на ЕМС не засяга компетентността на Съюза да предоставя на основание член 122, параграф 2 ДФЕС еднократна финансова помощ на държава членка, когато се установи, че тя изпитва затруднения или е сериозно застрашена от тежки затруднения, причинени от природни бедствия или извънредни обстоятелства извън нейния контрол.
- 105 Освен това, тъй като нито член 122, параграф 2 ДФЕС, нито някоя друга разпоредба на Договора за ЕС и Договора за функционирането на ЕС предоставят специална компетентност на Съюза да създава постоянен механизъм за стабилност като ЕМС (вж. точки 64—66 от настоящото решение), предвид член 4, параграф 1 ДЕС и член 5, параграф 2 ДЕС държавите членки разполагат с правомощия да извършват действия в посочената област.

106 Сключването и ратифицирането на Договора за ЕМС от държавите членки, чиято парична единица е еврото, следователно не застрашават по никакъв начин целта, преследвана с член 122, параграф 2 ДФЕС или с Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 година за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране (ОВ L 118, стр. 1), приет на основание на посочената разпоредба, и не са пречка Съюзът да упражнява собствените си правомощия в защита на общия интерес (вж. в този смисъл Решение от 5 ноември 2002 г. по дело Комисия/Германия, C-476/98, Recueil, стр. I-9855, точка 105).

107 Поради това член 3, параграф 2 ДФЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

б) По тълкуването на различните разпоредби на Договора за функционирането на ЕС относно икономическата политика

і) По тълкуването на член 2, параграф 3 ДФЕС и членове 119—121 ДФЕС и 126 ДФЕС

108 Запитващата юрисдикция се позовава на доводите на жалбоподателя в главното производство, че Договорът за ЕМС представлява несъвместимо с правото на Съюза основно изменение и подкопаване на правния ред на икономическия и паричния съюз. От съображение 2 от Решение 2011/199 било видно, че самият Европейски съвет смятал, че за създаването на постоянен механизъм за стабилност е необходимо изменение на Договора за функционирането на ЕС. Освен това член 2, параграф 3 ДФЕС и членове 119—121 ДФЕС и 126 ДФЕС предоставяли на институциите на Съюза компетентността да координират икономическата политика. Запитващата юрисдикция иска също така да се установи дали Договорът за ЕМС засяга правомощието на Съвета на Европейския съюз да отправя препоръки на основание член 126 ДФЕС, и по-специално дали предвиденото в Договора за ЕМС „обвързване с условия“ е равностойно на предвидените в посочената разпоредба препоръки.

109 В това отношение следва да се припомни, на първо място, че от точка 68 от настоящото решение е видно, че държавите членки са компетентни да сключат помежду си споразумение за създаване на механизъм за стабилност като Договора за ЕМС, доколкото задълженията, поети по него от държавите членки, които са страни по него, са в съответствие с правото на Съюза.

110 На следващо място, е важно да се отбележи, че ЕМС няма за цел координирането на икономическите политики на държавите членки, а представлява механизъм за финансиране. Действително съгласно член 3 и член 12, параграф 1 от Договора за ЕМС целта на ЕМС е мобилизирането на финансови средства и предоставянето на подкрепа за стабилност на неговите членове, които изпитват или има опасност да изпитат сериозни проблеми във връзка с финансирането.

111 Макар да е безспорно, че съгласно член 3, член 12, параграф 1 и член 13, параграф 3, първа алинея от Договора за ЕМС финансовата помощ, предоставена на държава членка, която е член на ЕМС, е строго обвързана с условия, съобразени с избрания инструмент за финансова помощ, като обвързването с условия може да бъде под формата на програма за макроикономическа адаптация, предвиденото обвързване с условия обаче не съставлява инструмент за координиране на икономическите политики на държавите членки, а има за цел да гарантира, че дейностите на ЕМС са съвместими по-специално с член 125 ДФЕС и с предприетите от Съюза мерки за координиране.

112 Действително в член 13, параграф 3, втора алинея от Договора за ЕМС се предвижда изрично, че условията, с които е обвързана подкрепата за стабилност, трябва да бъдат „в пълно съответствие с мерките за координиране на икономическите политики, предвидени в [Договора

за функционирането на ЕС]“. Впрочем от параграф 4 от същата разпоредба следва, че преди да подпише меморандума за разбирателство, в който се урежда обвързването на подкрепата за стабилност с условия, Комисията проверява дали наложените условия са в пълно съответствие с мерките за координиране на икономическите политики.

- 113 На последно място, Договорът за ЕМС не засяга и компетентността на Съвета да отправя препоръки на основание член 126, параграфи 7 и 8 ДФЕС до държава членка, която има прекомерен дефицит. Действително, от една страна, ЕМС не е призван да отправя такива препоръки. От друга страна, в член 13, параграф 3, втора алинея и параграф 4 от Договора за ЕМС се предвижда, че условията, наложени на членовете на ЕМС, които получават финансова помощ, трябва да бъдат в съответствие с всяка препоръка, която Съветът може да издаде на основание на посочените разпоредби от Договора за функционирането на ЕС.
- 114 От това следва, че член 2, параграф 3 ДФЕС и членове 119—121 ДФЕС и 126 ДФЕС допускат държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

ii) По тълкуването на член 122 ДФЕС

- 115 На първо място следва да се припомни, че по силата на член 122, параграф 1 ДФЕС Съветът може да вземе решение, в дух на солидарност между държавите членки, относно мерките, съобразени с икономическата ситуация, и по-конкретно ако възникнат сериозни затруднения при снабдяването с определени продукти, а именно в областта на енергетиката.
- 116 Тъй като член 122, параграф 1 ДФЕС не е релевантно правно основание за евентуална финансова помощ, предоставяна от Съюза на държави членки, които изпитват или има опасност да изпитат сериозни проблеми във връзка с финансирането, то създаването на механизъм за стабилност като ЕМС не засяга правомощията, които посочената разпоредба предоставя на Съвета.
- 117 На следващо място, за да прецени дали ЕМС засяга компетентността, предоставена на Съюза с посочената разпоредба, запитващата юрисдикция иска да се установи по отношение на член 122, параграф 2 ДФЕС дали тази разпоредба урежда изчерпателно изключителните обстоятелства, при които е възможно да се предостави финансова помощ на държави членки, и дали тази разпоредба предоставя само на институциите правомощието да отпускат финансова помощ.
- 118 В това отношение следва да се припомни, че в член 122 ДФЕС се урежда само финансова помощ, предоставяна от Съюза, а не от държавите членки. Съгласно параграф 2 от посочената разпоредба Съветът може да предостави, при определени условия, такава помощ на държава членка, която изпитва затруднения или е сериозно застрашена от тежки затруднения, причинени от природни бедствия или извънредни обстоятелства извън нейния контрол.
- 119 Създаването на механизъм за стабилност като ЕМС не засяга упражняването от страна на Съюза на компетентността, която му е предоставена с посочената разпоредба от Договора за функционирането на ЕС.
- 120 Освен това нищо в член 122 ДФЕС не указва, че само Съюзът е компетентен да предоставя финансова помощ на държава членка.
- 121 От това следва, че държавите членки са свободни да създадат механизъм за стабилност като ЕМС, при условие обаче, че при функционирането на този механизъм се спазва правото на Съюза, и по-специално предприетите от Съюза мерки в областта на координирането на

икономическите политики на държавите членки (вж. точки 68 и 69 от настоящото решение). Както следва от точки 111—113 от настоящото решение, целта на член 13, параграф 3, втора алинея и параграф 4 от Договора за ЕМС е всяка финансова помощ, предоставена от ЕМС, да бъде съвместима с тези мерки за координиране.

122 Поради това член 122 ДФЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

iii) По тълкуването на член 123 ДФЕС

123 Следва да се припомни, че член 123 ДФЕС забранява на ЕЦБ и на централните банки на държавите членки да предоставят овърдрафти или други видове кредити в полза на органи и публичноправни субекти на Съюза и държавите членки, както и да закупуват пряко от тях дългови инструменти.

124 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали сключването и ратифицирането на споразумение като Договора за ЕМС от държавите членки, чиято парична единица е еврото, няма за цел да се заобиколи забраната, предвидена в член 123 ДФЕС. Всъщност държавите членки не могат нито пряко, нито посредством създадени или признати от тях организации да дерогират правото на Съюза или да търпят такава дерогация.

125 В това отношение трябва да се отбележи, че конкретните адресати на член 123 ДФЕС са ЕЦБ и централните банки на държавите членки. Поради това отпускането на финансова помощ от държава членка или от група държави членки на друга държава членка не попада в обхвата на посочената забрана.

126 От член 3, член 12, параграф 1 и член 13 от Договора за ЕМС следва, че ЕМС предоставя финансова помощ на свой член, когато са изпълнени установените в посочените разпоредби условия. Следователно, независимо че държавите членки действат посредством ЕМС, те не дерогират установената в член 123 ДФЕС забрана, тъй като тази разпоредба не се отнася до тях.

127 Освен това няма основание да се счита, че финансовите средства, предоставени на ЕМС от неговите членове, могат да произхождат от финансови инструменти, които са забранени по член 123, параграф 1 ДФЕС.

128 Поради това член 123 ДФЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

iv) По тълкуването на член 125 ДФЕС

129 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали споразумение като Договора за ЕМС е в нарушение на клаузата за „непоемане на отговорност и задължения“, установена в член 125 ДФЕС.

130 В самото начало следва да се отбележи, че от термините, използвани в член 125 ДФЕС, съгласно който Съюзът или държава членка „не носи отговорност за“ и „не поема задълженията“ на друга държава членка, е видно, че посочената разпоредба няма за цел да забрани на Съюза и на държавите членки да отпускат под каквато и да е форма финансова помощ на друга държава членка.

- 131 Това тълкуване на член 125 ДФЕС се потвърждава от други разпоредби в главата относно икономическата политика, и по-специално от членове 122 ДФЕС и 123 ДФЕС. Действително, от една страна, в член 122, параграф 2 ДФЕС се предвижда, че Съюзът може да отпусне еднократна финансова помощ на държава членка, когато се установи, че тя изпитва затруднения или е сериозно застрашена от тежки затруднения, причинени от природни бедствия или извънредни обстоятелства извън нейния контрол. Ако член 125 ДФЕС забраняваше всяка финансова помощ от Съюза или от държавите членки на друга държава членка, то би трябвало в член 122 ДФЕС да се уточни, че тази разпоредба представлява дерогация от член 125 ДФЕС.
- 132 От друга страна, редакцията на член 123 ДФЕС, който забранява на ЕЦБ и на централните банки на държавите членки „предоставянето на овърдрафти или други видове кредитни улеснения“, съдържа по-точни термини, отколкото клаузата за непоемане на отговорност и задължения, установена в член 125 ДФЕС. Различните термини, използвани в последната разпоредба, са потвърждение, че прогласената в нея забрана няма за цел да се забрани всяка финансова помощ в полза на държава членка.
- 133 Следователно, за да се установи кои форми на финансова помощ са съвместими с член 125 ДФЕС, следва да се разгледа целта, преследвана с посочената разпоредба.
- 134 За тази цел трябва да се припомни, че предвидената в член 125 ДФЕС забрана води своето начало от член 105 Б от Договора за ЕО (по-късно член 103 ЕО), който е добавен в Договора за ЕО с Договора от Маастрихт.
- 135 От подготвителната работа по последния договор обаче следва, че член 125 ДФЕС има за цел да се гарантира, че държавите членки водят разумна бюджетна политика (вж. проекта на Договор за изменение на Договора за създаване на Европейската икономическа общност с оглед на създаването на икономически и паричен съюз, *Bulletin des Communautés européennes*, притурка 2/91, стр. 22 и 52). Действително с установената в член 125 ДФЕС забрана се гарантира, че при поемането на дългове държавите членки ще продължават да се подчиняват на логиката на пазара, която трябва да ги мотивира да поддържат бюджетна дисциплина. Спазването на този вид дисциплина допринася за постигането на по-висша цел на равнището на Съюза, а именно запазването на финансовата стабилност на Европейския съюз.
- 136 С оглед на преследваната с член 125 ДФЕС цел следва да се има предвид, че посочената разпоредба забранява на Съюза и на държавите членки да отпускат финансова помощ, която би имала за последица да се накърни мотивацията на държавата членка, бенефициер на помощта, да води разумна бюджетна политика. Както е видно от точка 5 на становището на ЕЦБ относно проект за решение на Европейския съвет за изменение на член 136 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на механизъм за стабилност за държавите членки, чиято парична единица е еврото, задействането на финансова помощ по линия на механизъм за стабилност като ЕМС е съвместимо с член 125 от ДФЕС само ако е абсолютно необходимо по отношение на гарантирането на финансовата стабилност на евроната като цяло и е обвързано със строги условия.
- 137 В замяна член 125 ДФЕС не забранява отпускането на финансова помощ от една или няколко държави членки на държава членка, която продължава да отговаря за своите задължения спрямо кредиторите си, ако условията, с които е обвързана помощта, са от естество да я мотивират да въведе разумна бюджетна политика.
- 138 По отношение на Договора за ЕМС на първо място следва да се отбележи, че от инструментите за подкрепа за стабилност, които може да използва ЕМС съгласно членове 14—18 от този договор, е видно, че ЕМС няма да е гарант на дълговете на държавата членка бенефициер. Последната продължава да отговаря спрямо своите кредитори за финансовите си задължения.

- 139 Действително предоставянето на финансова помощ на член на ЕМС под формата на кредитна линия в съответствие с член 14 от Договора за ЕМС или под формата на кредити в съответствие с членове 15—16 от същия договор по никакъв начин не означава, че ЕМС поема дълга на държавата членка бенефициер. Напротив, по отношение на посочената държава, която във връзка със своите налични дългове продължава да отговаря за задълженията си спрямо своите кредитори, тази помощ би довела до възникването на нов дълг спрямо ЕМС. В това отношение следва да се посочи, че съгласно член 13, параграф 6 от Договора за ЕМС всяка финансова помощ, предоставена на основание членове 14—16 от него, трябва да бъде възстановена от държавата членка бенефициер, както и че съгласно член 20, параграф 1 от посочения договор към подлежащата на възстановяване сума се прибавя подходящ марж.
- 140 По отношение на инструментите за подкрепа, предвидени в членове 17 и 18 от Договора за ЕМС, от една страна, следва да се посочи, че закупуването от ЕМС на емитирани от негов член ценни книжа на първичния пазар може да се приравни на предоставянето на кредит. По изложените в предходната точка съображения при закупуването на ценните книжа ЕМС не поема дълга на държавата членка бенефициер.
- 141 От друга страна, по отношение на закупуването на вторичния пазар на емитирани от член на ЕМС ценни книжа трябва да се отбележи, че и в тази ситуация държавата членка емитент продължава да отговаря самостоятелно за погасяването на въпросните дългове. Фактът, че като придобива на пазара емитирани от негов член ценни книжа, ЕМС заплаща цена на техния приобретател, който е кредитор на емитента — член на ЕМС, не означава, че ЕМС поема дълга на своя член по отношение на този кредитор. Всъщност посочената цена може да се различава осезаемо от стойността на вземанията по ценните книжа, тъй като тя зависи от принципа на предлагането и търсенето на вторичния пазар на емитираните от съответния член на ЕМС ценни книжа.
- 142 На второ място, в Договора за ЕМС не се предвижда, че подкрепа за стабилност се предоставя веднага щом държава членка, чиято парична единица е еврото, изпита затруднен достъп до пазарно финансиране. Всъщност съгласно член 3 и член 12, параграф 1 от посочения договор подкрепа за стабилност може да се предостави на членове на ЕМС, които изпитват или има опасност да изпитат сериозни проблеми във връзка с финансирането, само ако подкрепата е абсолютно необходима за гарантирането на финансовата стабилност на еврозоната като цяло и на нейните държави членки, а предоставянето на подкрепата е обвързано със строги условия, съобразени с избрания инструмент за финансова помощ.
- 143 От точки 111 и 121 от настоящото решение обаче е видно, че строгото обвързване с условия на всяка подкрепа за стабилност, предоставяна от ЕМС, има за цел да се гарантира, че ЕМС и държавите членки бенефициери спазват предприетите от Съюза мерки, по-специално в областта на координирането на икономическите политики на държавите членки, които от своя страна имат за цел именно да гарантират, че държавите членки водят разумна бюджетна политика.
- 144 На трето място, запитващата юрисдикция се позовава на довод на жалбоподателя в главното производство, според който установените в член 25, параграф 2 от Договора за ЕМС правила за внасяне на поискания капитал са несъвместими с член 125 ДФЕС, доколкото те означават, че членовете на ЕМС стават гаранți на дълга на неизправния член.
- 145 В това отношение следва да се припомни, че в член 25, параграф 2 от Договора за ЕМС се предвижда, че когато държава членка, която е член на ЕМС, не внесе поисканите средства, към всички останали членове се отправя искане да внесат по-голяма сума. Независимо от това, по силата на същата разпоредба за неизправната държава членка, която е член на ЕМС, продължава е налице задължението да внесе своя дял от капитала. Поради това останалите членове на ЕМС не стават гаранți на дълга на неизправния член.

146 Следователно механизъм от вида на ЕМС и държавите членки, които участват в него, не отговарят за задълженията на държава членка, бенефициер на подкрепа за стабилност, нито ги поемат по смисъла на член 125 ДФЕС.

147 От това следва, че член 125 ДФЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

в) По тълкуването на член 4, параграф 3 ДФЕС

148 По силата на принципа за лоялното сътрудничество, утвърден в член 4, параграф 3 ДЕС, държавите членки се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза.

149 Запитващата юрисдикция се позовава на доводите на жалбоподателя в главното производство, съгласно които създаването на ЕМС е несъвместимо с разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно икономическата и паричната политика, а поради това и със съдържащия се в член 4, параграф 3 ДЕС принцип на лоялното сътрудничество.

150 Тези доводи не могат да се приемат.

151 От точки 93—98 и 108—147 от настоящото решение всъщност следва, че създаването на механизъм за стабилност като ЕМС не засяга разпоредбите от Договора за функционирането на ЕС относно икономическата и паричната политика. Освен това, както следва от точки 111—113 от настоящото решение, Договорът за ЕМС съдържа разпоредби, които гарантират, че при изпълняването на своите функции ЕМС ще спазва правото на Съюза.

152 От това следва, че член 4, параграф 3 ДЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

г) По тълкуването на член 13 ДФЕС

153 Член 13, параграф 2 ДЕС гласи, че всяка институция действа в кръга на правомощията, които са ѝ предоставени с Договорите, в съответствие с процедурите, условията и целите, предвидени в тях.

154 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали предоставянето с Договора за ЕМС на нови функции на Комисията, ЕЦБ и Съда е съвместимо с определените им в Договорите правомощия. Следва да се разгледат поотделно ролята, която са призвани да изпълняват в рамките на Договора за ЕМС, от една страна, Комисията и ЕЦБ, и от друга страна, Съдът.

і) Относно ролята, отредена на Комисията и на ЕЦБ

155 С Договора за ЕМС на Комисията и на ЕЦБ се предоставят различни функции.

156 Що се отнася до Комисията, нейните функции се състоят в извършването на оценка на исканията за подкрепа за стабилност (член 13, параграф 1), извършването на оценка на тяхната неотложност (член 4, параграф 4), договарянето на меморандум за разбирателство, подробно уреждащ условието, с което е обвързана предоставената финансова помощ (член 13, параграф 3), надзор за спазване на условието, с което е обвързана финансовата помощ (член 13, параграф 7), и участие в заседанията на управителния съвет и на изпълнителния съвет в качеството на наблюдател (член 5, параграф 3 и член 6, параграф 2).

- 157 Възложените на ЕЦБ задачи се състоят в извършването на оценка на неотложността на исканията за подкрепа за стабилност (член 4, параграф 4), участие в заседанията на управителния съвет и на изпълнителния съвет в качеството на наблюдател (член 5, параграф 3 и член 6, параграф 2) и извършване, съвместно с Комисията, на оценка на исканията за подкрепа за стабилност (член 13, параграф 1), договаряне на меморандум за разбирателство (член 13, параграф 3) и надзор за спазване на условието, с което е обвързана финансовата помощ (член 13, параграф 7).
- 158 В това отношение следва да се припомни, че както следва от практиката на Съда, в областите, които не са от изключителната компетентност на Съюза, държавите членки имат право извън рамките на Съюза да възлагат на институциите функции, като например координирането на съвместно предприето от държавите членки действие или управлението на финансова помощ (вж. Решение по дело Парламент/Съвет и Комисия, посочено по-горе, точки 16, 20 и 22 и Решение по дело Парламент/Съвет, посочено по-горе, точки 26, 34 и 41), стига тези функции да не изменят естеството на правомощията, предоставени на тези институции с Договора за ЕС и с Договора за функционирането на ЕС (вж. по-специално Становище 1/92 от 10 април 1992 г., Recueil, стр. I-2821, точки 32 и 41, Становище 1/00 от 18 април 2002 г., Recueil, стр. I-3493, точка 20 и Становище 1/09 от 8 март 2011 г., Сборник, стр. I-1137, точка 75).
- 159 Функциите, предоставени на Комисията и на ЕЦБ с Договора за ЕМС, обаче са от вида на посочените в предходната точка.
- 160 На първо място, дейностите на ЕМС се отнасят до областта на икономическата политика. Съюзът обаче не разполага с изключителна компетентност в тази област.
- 161 На второ място, независимо от своята важност, функциите, предоставени на Комисията и на ЕЦБ в рамките на Договора за ЕМС, не съдържат същинско правомощие по приемане на решения. Освен това дейностите, извършвани от двете институции в рамките на същия договор, обвързват само ЕМС.
- 162 На трето място, възложените на Комисията и на ЕЦБ задачи не изменят естеството на правомощията, предоставени на тези институции с Договора за ЕС и с Договора за функционирането на ЕС.
- 163 Действително, по отношение на Комисията, от член 17, параграф 1 ДЕС следва, че тя „допринася за общия интерес на Съюза“ и „[следи за] прилагането на правото на Съюза“.
- 164 Важно е обаче да се припомни, че Договорът за ЕМС има за цел да се гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло. Посредством участието си в Договора за ЕМС Комисията допринася за общия интерес на Съюза. Освен това задачите, възложени на Комисията с Договора за ЕМС, ѝ предоставят възможност, в съответствие с предвиденото в член 13, параграфи 3 и 4 от него, да следи за съответствието с правото на ЕС на сключените от ЕМС меморандуми за разбирателство.
- 165 Що се отнася до функциите, предоставени на ЕЦБ с Договора за ЕМС, то те са в съответствие с различните функции, предоставени на тази институция с Договора за функционирането на ЕС и с Устава на ЕСЦБ. Всъщност посредством своите функции в рамките на Договора за ЕМС ЕЦБ подпомага общите икономически политики в Съюза, в съответствие с член 282, параграф 2 ДФЕС. Освен това от член 6.2 от Устава на ЕСЦБ следва, че ЕЦБ може да участва в международни парични институции. В член 23 от посочения устав се потвърждава, че ЕЦБ може „да установява[...] отношения [...] с международни организации“.

- 166 В това отношение не могат да се приемат доводите, съгласно които, тъй като посочените по-горе Решение по дело Парламент/Съвет и Комисия и Решение по дело Парламент/Съвет предхождат включването в Договорите на разпоредбите относно засиленото сътрудничество, държавите членки, чиято парична единица е еврото, е трябвало да установят помежду си засилено сътрудничество, за да могат да се възползват от съдействието на институциите на Съюза в рамките на Договора за ЕМС.
- 167 Всъщност от член 20, параграф 1 ДЕС следва, че засилено сътрудничество може да се установи само когато самият Съюз разполага с компетентност да извършва дейност в областта, до която се отнася сътрудничеството.
- 168 От точки 64—66 от настоящото решение обаче следва, че разпоредбите на учредителните договори на Съюза не му предоставят специална компетентност да създава постоянен механизъм за стабилност като ЕМС.
- 169 При тези условия член 20 ДЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.
- ii) Относно ролята, отредена на Съда
- 170 Следва да се припомни, че съгласно член 37, параграф 2 от Договора за ЕМС управителният съвет се произнася по всеки спор между ЕМС и някой от неговите членове или между членовете на ЕМС относно тълкуването и прилагането на този договор, в това число всеки спор относно съвместимостта на приетите от ЕМС решения с този договор. Съгласно параграф 3 от същата разпоредба, ако член на ЕМС оспори решението по параграф 2, със спора се сезира Съдът.
- 171 В това отношение на първо място следва да се отбележи, че както следва от съображение 16 от Договора за ЕМС, компетентността, която Съдът следва да упражнява по силата на член 37, параграф 3 от същия договор, се основава пряко на член 273 ДФЕС. Съгласно посочената разпоредба Съдът е компетентен по всички спорове между държавите членки, свързани с предмета на Договорите, ако е сезиран със спора по силата на споразумение.
- 172 На второ място, независимо че съгласно член 273 наличието на споразумение е предпоставка за компетентността на Съда, предвид целта на посочената разпоредба няма пречка такова споразумение да бъде постигнато предварително по отношение на цяла категория предварително определени спорове по силата на клауза като член 37, параграф 3 от Договора за ЕМС.
- 173 На трето място, споровете, по които е компетентен да се произнася Съдът, са свързани с предмета на Договорите по смисъла на член 273 ДФЕС.
- 174 В това отношение следва да се посочи, че спор, който е свързан с тълкуването или прилагането на Договора за ЕМС, може да се отнася и до тълкуването и прилагането на правото на Съюза. Всъщност съгласно член 13, параграф 3 от този договор меморандумът за разбирателство, договорен с поискалата подкрепа за стабилност държава членка, трябва да е в пълно съответствие с правото на Съюза, и по-специално с предприетите от него мерки в областта на координирането на икономическите политики на държавите членки. По този начин условията, с които е обвързано предоставянето на този вид подкрепа на държава членка, ще се предопределят поне отчасти от правото на Съюза.

- 175 На четвърто място, вярно е, че съгласно член 273 ДФЕС предпоставка за компетентността на Съда е страните по спора, с който той е сезиран, да са само държави членки. С оглед на това, тъй като ЕМС е съставен изключително от държави членки, спор, по който ЕМС е страна, може да се счита за спор между държави членки по смисъла на член 273 ДФЕС.
- 176 От това следва, че предоставянето по силата на член 37, параграф 3 от Договора за ЕМС на компетентност на Съда да тълкува и прилага разпоредбите на този договор е в съответствие с условията, установени в член 273 ДФЕС.
- 177 От гореизложеното следва, че член 13 ДЕС допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

д) По тълкуването на общия принцип на ефективна съдебна защита

- 178 Като се позовава на приведен от жалбоподателя в главното производство довод, запитващата юрисдикция посочва, че има опасност, като последица от създаването на ЕМС извън правния ред на Съюза, ЕМС да бъде изключен от приложното поле на Хартата. Запитващата юрисдикция иска да се установи дали по този начин създаването на ЕМС накърнява член 47 от Хартата, който гарантира, че всеки има право на ефективна съдебна защита.
- 179 В това отношение е важно да се припомни, че съгласно член 51, параграф 1 от Хартата нейните разпоредби се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза. По силата на параграф 2 от същата разпоредба Хартата не разширява приложното поле на правото на Съюза извън областите на компетентност на Съюза, не създава никакви нови правомощия или задачи за Съюза и не променя правомощията и задачите, определени в Договорите. Така с оглед на Хартата Съдът трябва да тълкува правото на Съюза в пределите на предоставената на последния компетентност (вж. Решение от 5 октомври 2010 г. по дело McB., C-400/10 PPU, Сборник, стр. I-8965, точка 51 и Решение от 15 ноември 2011 г. по дело Dereci и др., C-256/11, Сборник, стр. I-11315, точка 71).
- 180 Следва обаче да се посочи, че държавите членки не прилагат правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата, когато създават механизъм за стабилност като ЕМС, за създаването на който, както следва от точка 105 от настоящото решение, Договорът за ЕС и Договорът за функционирането на ЕС не предоставят никаква специална компетентност на Съюза.
- 181 От изложеното по-горе следва, че общият принцип на ефективна съдебна защита допуска държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.
- 182 При тези условия на втория въпрос следва да се отговори, че член 4, параграф 3 ДЕС, член 13 ДЕС, член 2, параграф 3 ДФЕС, член 3, параграф 1, буква в) и параграф 2 ДФЕС и членове 119—123 ДФЕС и 125—127 ДФЕС, както и общият принцип на ефективна правна защита допускат държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за ЕМС, както и да ратифицират това споразумение.

в – По третия въпрос

- 183 С този въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали държавите членки могат да сключат и ратифицират Договора за ЕМС, преди Решение 2011/199 да е влязло в сила.

184 В това отношение следва да се припомни, че изменението на член 136 ДФЕС с член 1 от Решение 2011/199 потвърждава наличието на компетентност на държавите членки (вж. точки 68, 72 и 109 от настоящото решение). Следователно това решение не предоставя никаква нова компетентност на държавите членки.

185 Поради това на третия въпрос следва да се отговори, правото на държава членка да сключи и ратифицира Договора за ЕМС не е обусловено от влизането в сила на Решение 2011/199.

IV – По съдебните разноски

186 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (плenum) реши:

- 1) При разглеждането на първия въпрос не се установяват никакви обстоятелства, които са от естество да засегнат валидността на Решение 2011/199/ЕС на Европейския съвет от 25 март 2011 година за изменение на член 136 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на механизъм за стабилност за държавите членки, чиято парична единица е еврото.
- 2) Член 4, параграф 3 ДЕС, член 13 ДЕС, член 2, параграф 3 ДФЕС, член 3, параграф 1, буква в) и параграф 2 ДФЕС и членове 119—123 ДФЕС и 125—127 ДФЕС, както и общият принцип на ефективна правна защита допускат държавите членки, чиято парична единица е еврото, да сключат споразумение като Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност между Кралство Белгия, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Италианската република, Република Кипър, Великото херцогство Люксембург, Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Португалската република, Република Словения, Словашката република и Република Финландия, сключен в Брюксел на 2 февруари 2012 г., както и да ратифицират това споразумение.
- 3) Правото на държава членка да сключи и ратифицира този договор не е обусловено от влизането в сила на Решение 2011/199.

Подписи